

Maak coschap ouderengeneeskunde verplicht

Wie gaat er voor onze **ouderen** zorgen?

Het aantal ouderen in onze samenleving blijft toenemen, en hun vraag naar specialistische medische hulp dus ook. Maar ouderengeneeskunde is nog altijd geen populaire specialisatie. Een verplicht coschap kan de drempel verlagen. Want onbekend maakt onbemind. Henri Boersma & Maartje Conijn

De groeiende groep oudere patiënten zal vooral een beroep doen op specialisten ouderengeneeskunde. Daarom is het advies van het Capaciteitsorgaan om jaarlijks meer dan honderd nieuwe aiossen ouderengeneeskunde op te leiden (zie tabel). Het daadwerkelijke aantal specialisten in de opleiding ligt de laatste jaren echter lager. Door de stijgende vraag en de lage instroom zijn er momenteel maar liefst 243 vacatures voor specialisten ouderengeneeskunde! Waarom kiest de huidige geneeskundestudent niet voor dit vak?

Geen idee

Voor de impopulariteit van de ouderengeneeskunde onder studenten zijn een aantal oorzaken aan te wijzen. Eén van de problemen is dat veel studenten geen idee hebben wat een specialist ouderengeneeskunde is en wat hij precies doet. Het verschil tussen een geriater, specialist ouderengeneeskunde en een huisarts met kader ouderenzorg is vaak onduidelijk. Het werkveld van de specialist

ouderengeneeskunde is vaak onbekend bij studenten. Ook is het onduidelijk welke medische zorg hier door de specialist geleverd wordt. Charlotte Nijskens (vierdejaars geneeskunde in Maastricht) koos ervoor om haar keuzecoschap in te vullen met ouderengeneeskunde: 'Dit coschap leert je differentiaaldiagnostisch te denken, omdat bij deze patiënten polyfarmacie en multimorbiditeit een grote rol spelen. Daarnaast is het goed een tijd met deze specifieke populatie samen te werken om te leren hoe patiënten wensen dat je met hen omgaat. Het vergt, denk ik, toch een iets andere manier van communicatie dan met patiënten van onze leeftijd.'

Als specialist ouderengeneeskunde behandel en begeleid je ouderen en chronisch zieken met meerdere aandoeningen. De zorg is erop gericht dat patiënten een zo comfortabel en zelfstandig mogelijk leven kunnen leiden en daarbij keuzes kunnen maken die recht doen aan hun autonomie en wensen. De zorg is ook gericht op een beter functioneren van de patiënt en het voorkomen van (verdere) achteruitgang. De kwaliteit van leven van de patiënt

Specialisten ouderengeneeskunde: instroom en vacatures

jaar	2010	2011	2012
instroomadvies Capaciteitsorgaan	112	102	109
aantal aiossen ouderengeneeskunde	77	92	94
vacatures	76	203	243

staat hierbij centraal. De opleiding tot specialist duurt drie jaar en in die tijd loopt de aios stage in het verpleeghuis en het ziekenhuis.

Imago

Een ander probleem is het imago van het specialisme. Ouderengeneeskunde heeft een niet dynamisch, weinig uitdagend imago. Het specialisme was eerder bekend onder de naam verpleeghuisarts, maar in 2009 is deze term veranderd in specialist ouderengeneeskunde. Specialisten ouderengeneeskunde werken immers niet alleen in een verpleeghuis, ook daarbuiten zijn steeds meer ouderen met complexe zorgvragen. Het beeld dat de specialist ouderengeneeskunde alleen bezig is met palliatieve zorg in het verpleeghuis, is dus volledig onjuist. Er is zelfs een steeds groter wordende groep van vrijgevestigde specialisten die helemaal niet meer gebonden zijn aan een verpleeghuis. Maar doordat maar weinig studenten echt in aanraking komen met ouderengeneeskunde, blijft het negatieve, wat suffe imago bestaan. Nanda van de Poll (tweedejaars in Utrecht): 'Ik wil graag mensen beter maken, bij ouderengeneeskunde zou ik daar voor mijn gevoel niet echt mee bezig zijn. Daarbij heb ik er ook nog nooit echt enthousiaste verhalen over gehoord. Eigenlijk ken ik het vak niet goed genoeg om er een mening over te hebben, maar ik zou er niet zo snel voor kiezen om een coschap ouderengeneeskunde te gaan lopen.'

Het imago van het specialisme is een probleem

Zorgstage

Voor de student is het moeilijk om vol overgave te kiezen voor iets wat onbekend is. Hoewel er op alle faculteiten wel de mogelijkheid bestaat via keuzeonderwijs kennis te maken met ouderengeneeskunde, is het verplichte aanbod vrij beperkt. Praktisch kennismaken met de

ouderenzorg gebeurt, in de bachelor, tijdens vrijwel alle opleidingen (met uitzondering van Maastricht) door middel van een zorgstage die meestal binnen het verpleeghuis wordt gelopen. Echter, uit onderzoek dat SOON (Samenwerkende Opleidingen tot specialist Ouderengeneeskunde Nederland) in 2011 hield onder zeshonderd geneeskundestudenten, blijkt dat deze stage studenten niet motiveert om verder te gaan met de ouderengeneeskunde. Studenten zien tijdens deze zorgstages vooral de verpleegkundigen en verzorgers aan het werk. Hierdoor krijgen ze geen goed beeld van de werkzaamheden van de specialist ouderengeneeskunde. In de master is er de mogelijkheid om een keuzecoshap ouderengeneeskunde te lopen, maar dit coschap is slechts op twee van de acht faculteiten (Vrije Universiteit Amsterdam en Nijmegen) verplicht.

Verplicht coschap

De oplossing voor alle bovengenoemde problemen zou een verplicht coschap ouderengeneeskunde kunnen zijn. Zo krijgen namelijk alle studenten de kans om het beroep van dichtbij te zien en er een goed beeld van te krijgen. Uit het eerder genoemde onderzoek van SOON blijkt dat een verplicht coschap ouderengeneeskunde de keuze voor het vak op een positieve manier beïnvloedt. Onder studenten die het coschap lopen neemt de belangstelling met een factor 2 toe. In Nijmegen, waar het verplicht is, kiezen dan ook duidelijk meer studenten voor het specialisme dan op andere faculteiten. Drs. Mieke Draijer, voorzitter van Verenso (vereniging voor specialisten ouderengeneeskunde) onderstreept dit: 'In de praktijk merk ik steeds weer dat als studenten, jonge dokters of anderen in aanraking komen met ons mooie vak, zij er heel enthousiast over zijn'. Bovendien wijst zij erop dat ouderengeneeskunde een enorme groeiemarkt is. 'Dus hebben we met elkaar de maatschappelijke plicht genoeg mensen te interesseren dit vak uit te oefenen om in de toekomst iedereen de behandeling te bieden die hij nodig heeft.'

Het KNMG Studentenplatform ziet een grote meerwaarde in het op alle faculteiten invoeren van een verplicht coschap ouderengeneeskunde. Want wie gaan er anders later voor onze ouderen zorgen? [knmg Studentenplatform](#)

beeld: Hollandse Hoogte en Corbis

